Bài giảng: **Lập trình Python**

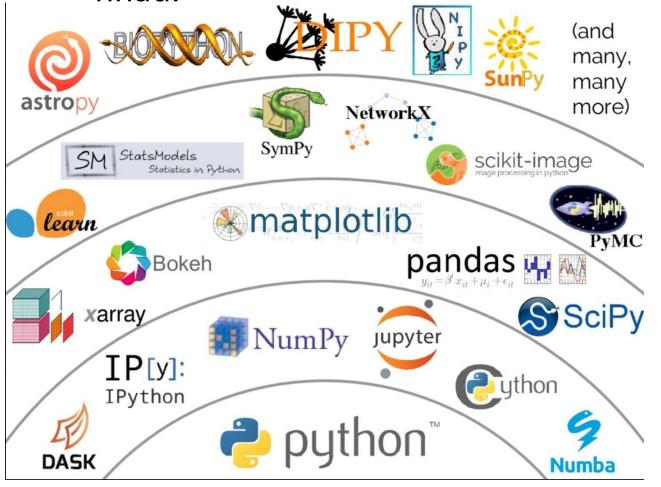
Bài 4: Thư viện NumPy (1)

Nội dung bài 4

- 1. Một số thư viện quan trọng của Python
- 2. Giới thiệu thư viện Numpy
- 3. Cách tạo vector, ma trận (matrix)
 - > Tạo mảng 1D, 2D, 3D | Tạo mảng với các hàm có sẵn | Tạo mảng từ file dữ liệu
- 4. Thao tác cơ bản với mảng
 - Quan sát thuộc tính | Chuyển đổi kiểu dữ liệu | Truy cập phần tử
- 5. Tính toán các đặc trưng thống kê
 - Min, Max, Mean, Median, Mode, Range, Std, Corrcoef

1. Một số thư viện quan trong của Python

 Python có hệ thống thư viện rất phong phú, hỗ trợ nhiều lĩnh vực khác nhau.

 Do đó, tùy thuộc vào lĩnh vực nghiên cứu cụ thể, để lựa chọn và sử dụng các thư viện cho phù hợp.

Python libraries for Data Analysis

There are many interesting libraries that have made Python popular with Data Scientists:

Data Science in Python

plotly

Pandas,

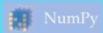
Matplotlib

Top 5 Python Libraries for Data Science

Report from Cloud Academy suggests that the top technical skill in demand for data engineers is python. 67 percent of job posts mentioned python.

1.) NUMPY

Through NumPy, you can use it as an efficient multi-dimensional container of generic data. It also contains sophisticated (broadcasting) functions, tools for integrating C/C++ and Fortran code, useful linear algebra, Fourier transform, and random number capabilities

2.) PANDAS

Pandas provides high-performance, easy-to-use data structures and data analysis tools for python. You can store and manage data from tables by performing manipulation over rows and columns.

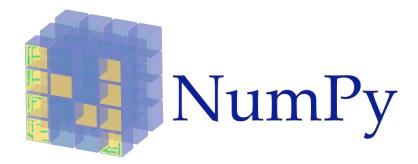

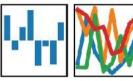

3.) SCIKIT-LEARN

Scikit-Learn is a powerful library for machine learning in Python. It contains simple and efficient tools for data mining and data analysis. It is built on NumPy, SciPy and matplotlib.

	BandName	WavelengthMax	WavelengthMin
0	CoastalAerosol	450	430
1	Blue	510	450
2	Green	590	530
3	Red	670	640
4	NearInfrared	880	850
5	ShortWaveInfrared_1	1650	1570
6	ShortWaveInfrared_2	2290	2110
7	Cirrus	1380	1360

Natural Language Analyses with NLTK

Khai báo sử dụng thư viện trong Python

```
#Khai báo sử dụng thư viên và kiểm tra phiên bản thư viên đang sử dụng
In [1]:
        import numpy as np
        print("Thu vien Numpy, Version: ",np. version )
        Thu vien Numpy, Version: 1.15.4
In [2]: #Trong trường hợp thư viện chưa được cài đặt!
        import scrapy as sc
        print("Thu vien Scrapy, Version: ",sc. version )
        ModuleNotFoundError
                                                  Traceback (most recent call last)
        <ipython-input-2-ef1be0ed66f4> in <module>
              1 #Trong trường hợp thư viên chưa được cài đắt!
        ----> 2 import scrapy as sc
              3 print("Thu vien Scrapy, Version: ".sc. version )
        ModuleNotFoundError: No module named 'scrapy'
```

2. Thư viện NumPy

Thư viện Numpy

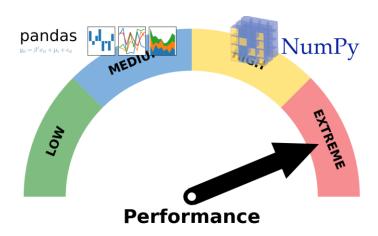
- Numpy (Numeric Python): là một thư viện toán học phố biến và mạnh mẽcủa Python.
- Cho phép làm việc hiệu quả với ma trận và mảng, đặc biệt là dữ liệu ma trận và mảng lớn với tốc độ xử lý nhanh hơn nhiều lần khi chỉ sử dụng "core Python" đơn thuần.
- Ngoài ra, Python cũng hỗ trợ một thư viện khác để mở rộng thêm các tính năng của Numpy là Scipy với ưu thế về các phép hồi quy hay biến đổi Fourier...
- Tham khảo thêm tại: http://www.numpy.org/

```
1 big_array = np.random.rand(1000000)
2 %timeit sum(big_array)
3 %timeit np.sum(big_array)
10 loops best of 3: 171 ms per loop
```

```
10 loops, best of 3: 171 ms per loop
1000 loops, best of 3: 380 μs per loop
```

```
1 %timeit min(big_array)
2 %timeit np.min(big_array)
```

10 loops, best of 3: 103 ms per loop 1000 loops, best of 3: 432 μs per loop

Thư viện Numpy

Đối tượng chính của NumPy là các mảng đa chiều đồng nhất:

• Kiểu dữ liệu của các phần tử con trong mảng phải **giống nhau**

Mảng có thể có 1 chiều hoặc nhiều chiều

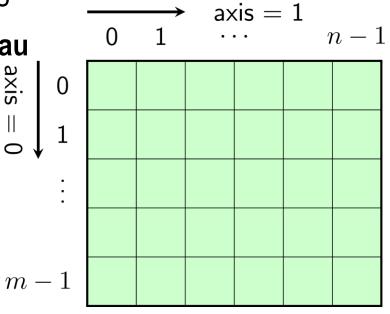
Các chiều được đánh số từ 0 trở đi

Số chiều được gọi là hạng (rank)

Có đến 24 kiểu số khác nhau.

Kiểu ndarray là lớp chính xử lý dữ liệu mảng nhiều chiều.

Có rất nhiều hàm và phương thức xử lý mảng

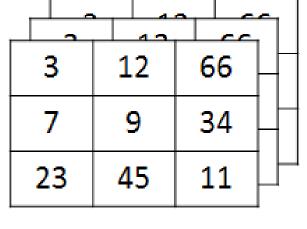
axis

Thư viện Numpy

1 5 18 23

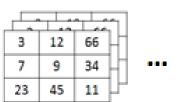
Vector (1D array)
Dimension = 1
(1 index required)

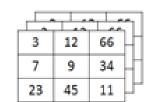

3D array (3rd order Tensor)
Dimension = 3
(3 indexes required)

3	12	66
7	9	34
23	45	11

Matrix (2D array)
Dimension = 2
(2 indexes required)

ND array
Dimension = N
(N indexes required)

3. Khởi tạo mảng

Khởi tạo mảng

Khởi tạo mảng 1 chiều – 1D (Vector)

```
#Khởi tạo mảng 1 chiều với thư viên Numpy
import numpy as np

#Tạo mảng 1 chiều (1D) - row
a = np.array([1, 2, 5, 7, 0, 8])

print(a)
print("Loại dữ liệu của biến a:", type(a))
print("Kiểu dữ liệu của phần tử trong mảng a:", a.dtype)
print("Kích thước của mảng a:", a.shape)
print("Số phần tử của mảng a:", a.size)
print("Số chiều của mảng a:", a.ndim)
```

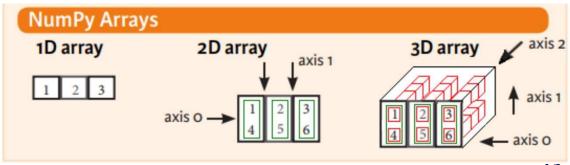
```
[1 2 5 7 0 8]

Loại dữ liệu của biến a: <class 'numpy.ndarray'>
Kiểu dữ liệu của phần tử trong mảng a: int32

Kích thước của mảng a: (6,)

Số phần tử của mảng a: 6

Số chiều của mảng a: 1
```


Khởi tạo mảng (2)

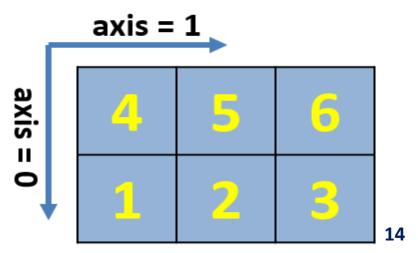
Khởi tạo mảng 2 chiều – 2D (Matrix)

```
#Gọi thư viện numpy
import numpy as np

#Tạo mảng 2 chiều (2D - Ma trận)
b = np.array([(4, 5, 6.0),(1, 2, 3.5)])

print(b)
print("Loại dữ liệu của biến b:", type(b))
print("Kiểu dữ liệu của phần tử trong mảng b:", b.dtype)
print("Kích thước của mảng b:", b.shape)
print("Số phần tử của mảng b:", b.size)
print("Số chiều của mảng b:", b.ndim)
```

```
[[4. 5. 6.]
[1. 2. 3.5]]
Loại dữ liệu của biến b: <class 'numpy.ndarray'>
Kiểu dữ liệu của phần tử trong mảng b: float64
Kích thước của mảng b: (2, 3)
Số phần tử của mảng b: 6
Số chiều của mảng b: 2
```


Khởi tạo mảng (3)

Khởi tạo mảng 3 chiều – 3D

```
[[[2 4 0 6]

[4 7 5 6]]

[[0 3 2 1]

[9 4 5 6]]

[[5 8 6 4]

[1 4 6 8]]]

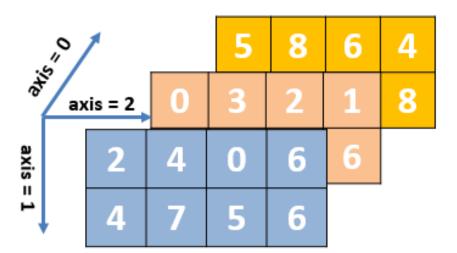
Phần tử đầu tiên của mảng c: 2

Kiểu dữ liệu của phần tử trong mảng c: int32

Kích thước của mảng c: (3, 2, 4)

Số phần tử của mảng c: 24

Số chiều của mảng c: 3
```


Khởi tạo mảng Với các hàm có sẵn của NumPy

Khởi tạo mảng (4)

Khởi tạo mảng với các hàm sẵn có của Numpy

Initial Placeholders

```
>>> np.zeros((3,4))
>>> np.ones((2,3,4),dtype=np.int16)
>>> d = np.arange(10,25,5)

>>> np.linspace(0,2,9)

>>> e = np.full((2,2),7)
>>> f = np.eye(2)
>>> np.random.random((2,2))
>>> np.empty((3,2))
Create a spaced of Create a spa
```

Create an array of zeros
Create an array of ones
Create an array of evenly
spaced values (step value)
Create an array of evenly
spaced values (number of samples)
Create a constant array
Create a 2X2 identity matrix
Create an array with random values
Create an empty array

Khởi tạo mảng (5)

Số chiều của mảng array zeros: 2

Vd 1: Tạo ma trận 0|1 kích thước m x n

```
import numpy as np

array_zeros = np.zeros((5, 3))

print(array_zeros)
print("Kiểu dữ liệu trong mảng array_zeros:", array_zeros.dtype)
print("Kích thước của mảng array_zeros:", array_zeros.shape)
print("Số phần tử của mảng array_zeros:", array_zeros.size)
print("Số chiều của mảng array_zeros:", array_zeros.ndim)

[[0. 0. 0.]
[0. 0. 0.]
[0. 0. 0.]
[0. 0. 0.]
[0. 0. 0.]
[Xiểu dữ liệu trong mảng array_zeros: float64
Kích thước của mảng array_zeros: (5, 3)
Số phần tử của mảng array zeros: 15
```

Phương thức zeros: Tạo ma trận 0 kích thước 5 hàng x 3 cột

```
# Phương thức ones: Tạo ma trận 1 kích thước 3 hàng x 5 cột
import numpy as np

array_one = np.ones((3, 5),dtype=np.int)

print(array_one)
print("Kiểu dữ liệu trong mảng array_one:", array_one.dtype)
print("Kích thước của mảng array_one:", array_one.shape)
print("Số phần tử của mảng array_one:", array_one.size)
print("Số chiều của mảng array_one:", array_one.ndim)
```

```
[[1 1 1 1 1]
[1 1 1 1 1]
[1 1 1 1 1]
Kiểu dữ liệu trong mảng array_one: int32
Kích thước của mảng array_one: (3, 5)
Số phần tử của mảng array_one: 15
Số chiều của mảng array_one: 2
```

Khởi tạo mảng (6)

Vd 2: Tạo ma trận đơn vị cập n

```
#Phương thức eye: Tạo ma trận đơn vị cấp 5
    import numpy as np
 3 array eye = np.eye(5)
    print(array eye)
 6 print("Kiểu dữ liệu của phần tử trong mảng array eye:", array eye.dtype)
    print("Kích thước của mảng array eye:", array eye.shape)
 8 print("Số phần tử của mảng array eye:", array eye.size)
 9 print("Số chiều của mảng array eye:", array eye.ndim)
[[1. 0. 0. 0. 0.]
 [0. 1. 0. 0. 0.]
 [0. 0. 1. 0. 0.]
 [0. 0. 0. 1. 0.]
 [0. 0. 0. 0. 1.]]
Kiểu dữ liệu của phần tử trong mảng array eye: float64
Kích thước của mảng array eye: (5, 5)
Số phần tử của mảng array eye: 25
Số chiều của mảng array eye: 2
```

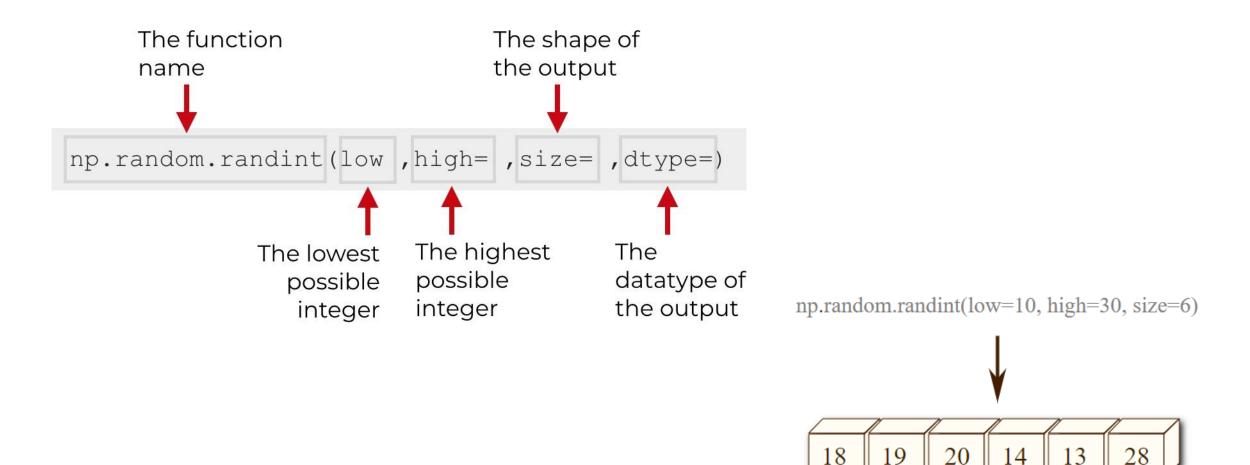
Khởi tạo mảng (7)

Vd 3: Tạo ma trận với các phần tử ngẫu nhiên trong khoảng (0,1)

```
#Phương thức random: Tạo một ma trận (7x5) các phần tử ngẫu nhiên [0,1]
    import numpy as np
    array_random = np.random.random((7,5))
    print(array random)
    print("Kiểu dữ liệu của phần tử trong mảng array random:", array random.dtype)
    print("Kích thước của mảng array random:", array random.shape)
    print("Số phần tử của mảng array random:", array random.size)
    print("Số chiều của mảng array_random:", array_random.ndim)
[[0.57738653 0.38330643 0.84085595 0.88920867 0.11759141]
 [0.13200344 0.40891213 0.46518628 0.81332657 0.62117097]
 [0.0255157 0.10842881 0.36001561 0.06382023 0.40403947]
 [0.37338483 0.35678386 0.38280971 0.97395415 0.8950108 ]
 [0.86054013 0.93742679 0.13039088 0.599897
 [0.83131566 0.35010989 0.47524521 0.56107776 0.13418245]
 [0.39089618 0.40229334 0.73431802 0.53481456 0.45046071]]
Kiểu dữ liệu của phần tử trong mảng array random: float64
Kích thước của mảng array_random: (7, 5)
Số phần tử của mảng array random: 35
Số chiều của mảng array random: 2
```

Khởi tạo mảng (8)

 Vd 4: Tạo vector, ma trận với các phần tử là số nguyên ngẫu nhiên trong khoảng (low,high)

Khởi tạo mảng (9)

Số phần tử của vector f: 11

Vd 5: Tạo vector với các tham số thiết lập

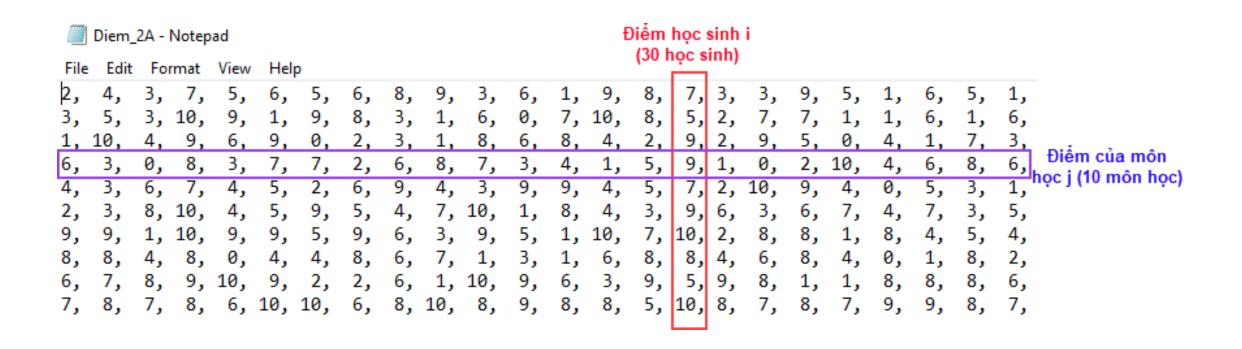
```
The data type
                                                                             The function name
                                                                                                                   (optional)
   #Phương thức arange(a, b, steps):
   #Tao vector:
    # Phần tử đầu tiên = a,
                                                                                np.arange(start = , stop =, step = , dtype = )
    # kết thúc <b,
    # mỗi phần tử cách nhau một khoảng = steps
    d = np.arange(1, 15, 2)
                                                                                                              The "step"
                                                                                       The start of
                                                                                                  The end of
 7 print('Vector d:', d)
                                                                                       the interval
                                                                                                  the interval
                                                                                                              between values
   print("Số phần tử của vector d:", d.size)
                                                                                       (optional)
                                                                                                              (optional)
    print('--
    #Phương thức linspace(a, b, num)
12 #Tao vector:
                                                                                                               The number of
                                                                                                               items to generate
13 #Phần tử đầu tiên = a,
                                                                                The function name
                                                                                                               within the range
    #Phần tử kết thúc = b,
    #Số phần tử của ma trân = num
16 f = np.linspace(1,15,11)
17 print('Vector f:', f)
                                                                                 np.linspace(start = , stop =, num = )
18 print("Số phần tử của vector f:", f.size)
19
Vector d: [ 1 3 5 7 9 11 13]
                                                                                                        The end of
                                                                                            The start of
Số phần tử của vector d: 7
                                                                                            the interval
                                                                                                        the interval
                                                                                                        (required)
                                                                                            (required)
Vector f: [ 1. 2.4 3.8 5.2 6.6 8. 9.4 10.8 12.2 13.6 15. ]
```

Khởi tạo mảng

từ file dữ liệu .txt

Khởi tạo mảng (10)

Bảng điểm của lớp 2A (bao gồm 30 học sinh, tương ứng với 30 cột, của 10môn học, tương ứng với 10 hàng) lưu trong file Diem_2A.txt

Khởi tạo mảng (11)

Đọc dữ liệu từ file txt vào biến mảng.

```
import numpy as np
   #Đọc dữ liệu từ file Diem 2A.txt
   path ='Data Excercise\Diem 2A.txt'
    diem 2a = np.loadtxt(path,delimiter=',',dtype=np.int)
   print(diem 2a)
   print("Kiểu dữ liệu của phần tử trong mảng diem 2a:", diem 2a.dtype)
 9 print("Kích thước của mảng diem 2a:", diem 2a.shape)
10 print("Số phần tử của mảng diem 2a:", diem 2a.size)
11 print("Số chiều của mảng diem 2a:", diem 2a.ndim)
  4 6 7 1 1 1]
 [3 5 3 10 9 1 9 8 3 1 6 0 7 10 8 5 2 7 7 1 1 6 1 6
  3 0 2 2 1 6]
    8 7 8 6 10 10 6 8 10 8 9 8 8 5 10 8 7 8 7 9 9 8 7
  7 7 10 8 9 7]]
Kiểu dữ liệu của phần tử trong mảng diem 2a: int32
Kích thước của mảng diem 2a: (10, 30)
Số phần tử của mảng diem 2a: 300
Số chiều của mảng diem 2a: 2
```

4. Các thao tác cơ bản

4.1 Quan sát mảng

```
#a.shape: Cho biết kích thước của mảng a:
print('kích thước của mảng diem_2a:', diem_2a.shape)
kích thước của mảng diem 2a: (10, 30)
#a.ndim: Cho biết Số chiều của mảng a:
print('Số chiều của mảng diem 2a:', diem 2a.ndim)
Số chiều của mảng diem 2a: 2
#a.size: Cho biết số phần tử của mảng a:
print('Số phần tử của mảng diem 2a: ', diem 2a.size)
Số phần tử của mảng diem 2a: 300
#a.dtype: Cho biết kiểu dữ liệu của các phần tử trong mảng a
print('Kiếu dữ liệu của các phần tử trong mảng diem 2a:', diem 2a.dtype)
Kiểu dữ liệu của các phần tử trong mảng diem 2a: float64
```

4.2 Chuyển đổi kiểu dữ liệu

```
#a.astype(kiểu mới): Chuyển đổi kiểu dữ liệu của các phần tử
   a float = np.linspace(0,15,11)
   print(a float)
   print('Kiểu Dữ liệu: ', a_float.dtype)
   print('----')
 6 #Chuyển từ kiểu float --> int
   a int = a float.astype(np.int16)
 8 print(a int)
   print('Dữ liệu sau khi chuyển: ', a_int.dtype)
[ 0. 1.5 3. 4.5 6. 7.5 9. 10.5 12. 13.5 15. ]
Kiểu Dữ liệu: float64
                                     1 #Chuyển từ kiểu float --> int
                                     2 a str = a int.astype(np.str)
[ 0 1 3 4 6 7 9 10 12 13 15]
                                     3 print(a str)
Dữ liệu sau khi chuyển: int16
                                     4 print('Dữ liệu sau khi chuyển: ', a_str.dtype)
                                     5 print('----')
                                     6 #Chuyển từ kiểu float --> boolean
                                     7 a bol = a int.astype(np.bool)
                                     8 print(a bol)
                                     9 print('Dữ liệu sau khi chuyển: ', a bol.dtype)
                                    ['0' '1' '3' '4' '6' '7' '9' '10' '12' '13' '15']
                                    Dữ liệu sau khi chuyển: <U6
                                    Dữ liệu sau khi chuyển: bool
```

Chuyển đổi kiểu dữ liệu (

NumPy dtypes

Basic Type	Available NumPy types	Comments	
Boolean	bool	Elements are 1 byte in size	
Integer	int8, int16, int32, int64, int128, int	int defaults to the size of int in C for the platform	
Unsigned uint8, uint16, uint32, uint64, uint128, uint		uint defaults to the size of unsigned int in C for the platform	
Float	float32, float64, float, longfloat,	Float is always a double precision floating point value (64 bits). longfloat represents large precision floats. Its size is platform dependent.	
Complex	complex64, complex128, complex	The real and complex elements of a complex64 are each represented by a single precision (32 bit) value for a total size of 64 bits.	
Strings	str, unicode	Unicode is always UTF32 (UCS4)	
Object	object	Represent items in array as Python objects.	
Records	void	Used for arbitrary data structures in record arrays.	

Chuyển đổi kiểu dữ liệu (

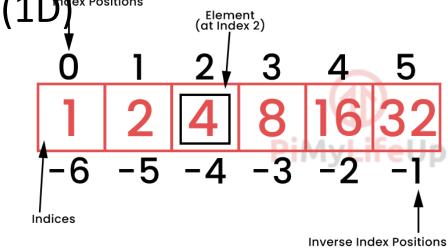
Data type	Description
bool_	Boolean (True or False) stored as a byte
int_	Default integer type (same as C long; normally either int64 or int32)
intc	Identical to C int (normally int32 or int64)
intp	Integer used for indexing (same as C ssize_t; normally either int32 or int64)
int8	Byte (-128 to 127)
int16	Integer (-32768 to 32767)
int32	Integer (-2147483648 to 2147483647)
int64	Integer (-9223372036854775808 to 9223372036854775807)
uint8	Unsigned integer (0 to 255)
uint16	Unsigned integer (0 to 65535)
uint32	Unsigned integer (0 to 4294967295)
uint64	Unsigned integer (0 to 18446744073709551615)
float_	Shorthand for float64.
float16	Half precision float: sign bit, 5 bits exponent, 10 bits mantissa
float32	Single precision float: sign bit, 8 bits exponent, 23 bits mantissa
float64	Double precision float: sign bit, 11 bits exponent, 52 bits mantissa
complex_	Shorthand for complex128.
complex64	Complex number, represented by two 32-bit floats
complex128	Complex number, represented by two 64-bit floats

4.3 Truy cập tới các phần tử

• Truy cập tới phần tử trong một vector (1D) ex Positions

```
#Truy cập tới một phần tử của Vector: a[index]
#Note: index phần tử đầu tiên 0
# : index phần tử cuối cùng -1
a = np.array([3, 5, 3, 10, 9, 1, 9, 8, 3, 1])

print('các phần tử của Vector a:\n', a)
print('----')
print('phần tử đầu tiên:', a[0])
print('phần tử thứ 3:', a[3])
print('phần tử cuối cùng:', a[-1])
```



```
#Truy cập tới nhiều phần tử của Vector: a[index1:index2]
print('các phần tử của Vector a:\n', a)
print('-----')
print('3 Phần tử đầu tiên:', a[:3])
print('Từ phần tử thứ 5 tới hết:', a[5:])
print('Từ phần tử 2 đến phần tử <6 của vector:',a[2:6])

các phần tử của Vector a:
[ 3 5 3 10 9 1 9 8 3 1]

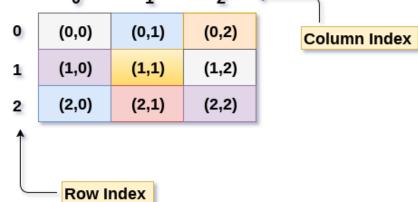
Từ phần tử đầu tiên: [3 5 3]
Từ phần tử thứ 5 tới hết: [1 9 8 3 1]
Từ phần tử 2 đến phần tử <6 của vector: [ 3 10 9 1]
```

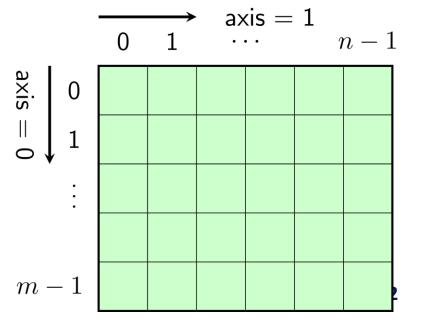
Truy cập tới các phần tử (2)

Truy cập tới các phần tử trong một ma trận לֹחֶרוֹ)

```
#Truy cập tới 1 phần tử của ma trận (2D): a[index_row, index_col]
print('Điểm môn học đầu tiên, của học sinh đầu tiên:',diem_2a[0,0])
print('Điểm môn học thứ 1, của học sinh thứ 3:',diem_2a[1,3])
print('Điểm môn cuối cùng, của học sinh cuối cùng:',diem_2a[-1,-1])
print('-----')
print('Bảng điểm lớp 2A:\n',diem_2a)
```

Điểm môn học đầu tiên, của học sinh đầu tiên: 2 Điểm môn học thứ 1, của học sinh thứ 3: 10 Điểm môn cuối cùng, của học sinh cuối cùng: 7

Truy cập tới các phần tử (3)

Truy cập tới các phần tử trong một ma trận (2D)

```
1 #Truy cập tới nhiều phần tử trong ma trận: a[index row1:index row2,index col1:index col2]
   #Lấy điểm tất cả các môn (tất cả các hàng) của học sinh 5:
    diem hs5 = diem 2a[:,5]
    print("Điểm các môn của học sinh 5:", diem hs5)
   #Lấy điểm môn học cuối cùng của tất cả học sinh (tất cả các cột)
    diem mon = diem 2a[-1,:]
    print("Điểm môn học cuối cùng của tất cả học sinh: \n", diem mon)
   #Lấy điểm 5 môn học đầu tiên của 10 học sinh đầu tiên
    diem5 hs10 = diem 2a[:5,:10]
    print("Bảng điểm 5 môn học đầu tiên của 10 học sinh đầu của lớp:\n",diem5 hs10)
Điểm các môn của học sinh 5: [ 6 1 9 7 5 5 9 7 9 10]
Điểm môn học cuối cùng của tất cả học sinh:
     8 7 8 6 10 10 6 8 10 8 9 8 8 5 10 8 7
 7 7 10 8 9 7]
Bảng điểm 5 môn học đầu tiên của 10 học sinh đầu của lớp:
   2 4 3 7 5 6 5 6 8 9
     5 3 10 9 1 9 8 3
 1 10 4 9 6 9 0 2 3
     3 0 8 3 7 7 2 6
     3 6 7 4 5 2 6 9 4]]
```

Thực hành 1

Thực hành 1

Yêu cầu 1: Học viên tạo một ma trận vuông cấp n (n hàng x n cột), bao gồm các phần tử, là những số nguyên ngẫu nhiên trong khoảng (0-100) như minh họa, với n = 12

```
[[61 21 68 72 84 90 81 80 79 80 49 53]
 [92 10  1 43 49 93 76  6  2  6 69  2]
 [12 79 88 10 37 55 37 6 59 75 77 64]
 [97 22 75 32 39 39 93 19 28 64 55 87]
 [88 25 88 58 11 96 58 14 88 16 22 64]
 [ 3 5 60 14 65 50 80 42 8 27 44 52]
 [84 38 54 27 86 13 67 77 77 12 66 40]
 [49 21 78 92 35 92 84 86 85 62 64 29]
 [ 5 53 95  2 43 30 72 66 97 17  8 23]
 [16 27 1 71 19 22 90 81 12 93 14 53]
 [40 50 83 25 37 16 49 73 42 86 11 18]]
Kiểu dữ liệu của phần tử trong ma trận: int32
Kích thước của mảng ma trận: (12, 12)
Số phần tử của mảng ma trận: 144
Số chiều của mảng ma trận: 2
```

Thực hành 1

Yêu cầu 2: Sử dụng ma trận tạo được trong yêu cầu 1, Học viên tạo 2 vector như sau:

- v_chinh: bao gồm các phần tử nằm trên đường chéo chính của ma trận.
- V_phu: bao gồm các phần tử nằm trên đường chéo phụ của ma trận

```
[[61, 21, 68, 72, 84, 90, 81, 80, 79, 80, 49, 53]
[92, 10, 1, 43, 49, 93, 76, 6, 2, 6, 69, 2]
[12, 79, 88, 10, 37, 55, 37, 6, 59, 75, 77, 64]
[97, 22, 75, 32, 39, 39, 93, 19, 28, 64, 55, 87]
[88, 25, 88, 58, 11, 96, 58, 14, 88, 16, 22, 64]
[3, 5, 60, 14, 65, 50, 80, 42, 8, 27, 44, 52]
[84, 38, 54, 27, 86, 13, 67, 77, 77, 12, 66, 40]
[96, 9, 94, 24, 61, 19, 2, 80, 95, 92, 72, 32]
[49, 21, 78, 92, 35, 92, 84, 86, 85, 62, 64, 29]
[5, 53, 95, 2, 43, 30, 72, 66, 97, 17, 8, 23]
[16, 27, 1, 71, 19, 22, 90, 81, 12, 93, 14, 53]
[40, 50, 83, 25, 37, 16, 49, 73, 42, 86, 11, 18]]

Vector các phần tử nằm trên đường chéo phụ:
[40, 27, 95, 92, 61, 13, 80, 14, 28, 75, 69, 53,]
```


Yêu cầu 3: Nhập vào số nguyên x bất kỳ trong khoảng (0-100), đếm xem có bao nhiều phần tử trong ma trận sinh ra ở yêu cầu 1 có giá trị bằng, lớn hơn và nhỏ hơn giá trị x:

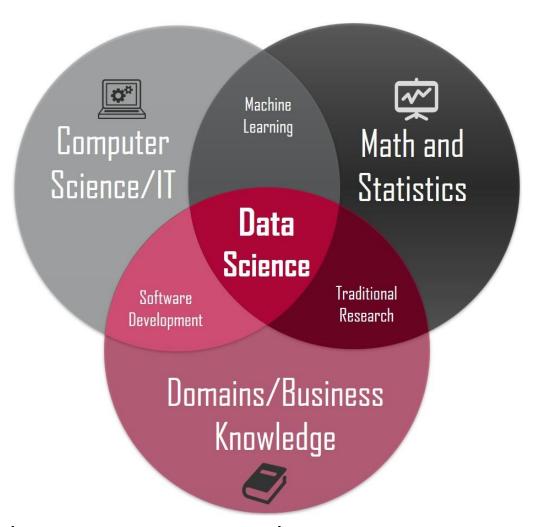
```
[[61 21 68 72 84 90 81 80 79 80 49 53]
[92 10 1 43 49 93 76 6 2 6 69 2]
[12 79 88 10 37 55 37 6 59 75 77 64]
[97 22 75 32 39 39 93 19 28 64 55 87]
[88 25 88 58 11 96 58 14 88 16 22 64]
[3 5 60 14 65 50 80 42 8 27 44 52]
[84 38 54 27 86 13 67 77 77 12 66 40]
[96 9 94 24 61 19 2 80 95 92 72 32]
[49 21 78 92 35 92 84 86 85 62 64 29]
[5 53 95 2 43 30 72 66 97 17 8 23]
[16 27 1 71 19 22 90 81 12 93 14 53]
[40 50 83 25 37 16 49 73 42 86 11 18]]
```

```
Nhập vào giá trị x (0-100):88

1. Số phần tử có giá trị bằng x trong ma trận: 4
2. Số phần tử nhỏ hơn giá trị x trong ma trận: 124
3. Số phần tử lớn hơn giá trị x trong ma trận: 16
```

5. Tính toán các đặc trưng thống kê

5. Các đặc trưng thống kê

Toán học và thống kê có một vai trò rất quan trọng trong khoa học dữ liệu!

5.1 Max - Min

- a.max(): Lấy giá trị lớn nhất của mảng a
- b.min(): Lấy giá trị nhỏ nhất của mảng b

```
#Max - Min: Xác định giá trị lớn nhất, nhỏ nhất:
#1) Hiển thị điểm cao nhất, thấp nhất của lớp 2A
print('Điểm cao nhất của lớp:',diem_2a.max())
print('Điểm thấp nhất của lớp:',diem_2a.min())
```

Điểm cao nhất của lớp: 10 Điểm thấp nhất của lớp: 0

```
#2) Liệt kê điểm cao nhất và thấp nhất theo môn học

for i in range(0,diem_2a.shape[0]):

print('Môn ', i,': Điểm Max: ', diem_2a[i,:].max(),

'-- Điểm Min:',diem_2a[i,:].min())
```

```
Môn 0 : Điểm Max: 9 -- Điểm Min: 1
Môn 1 : Điểm Max: 10 -- Điểm Min: 0
Môn 2 : Điểm Max: 10 -- Điểm Min: 0
```


5.2 Sum

· a.sum():Tính tổng tất cả các phần tử của mảng a

```
1 #Sum:Tính tổng các phần tử trong mảng
  print('Tổng tất các điểm trong của lớp 2A:', diem_2a.sum())
 3 | print('-----')
   #Tính tổng điểm của từng học sinh:
   for i in range(0,diem_2a.shape[1]):
     print('Tổng điểm các môn của học sinh ', i,' : ', diem_2a[:,i].sum())
Tổng tất các điểm trong của lớp 2A: 1731
Tổng điểm các môn của học sinh 0 : 48
Tổng điểm các môn của học sinh 1 : 60
Tổng điểm các môn của học sinh 2 : 47
Tổng điểm các môn của học sinh 3 : 86
Tổng điểm các môn của học sinh 4 : 62
Tổng điểm các môn của học sinh 5 : 68
Tổng điểm các môn của học sinh 6 : 56
Tổng điểm các môn của học sinh 7 : 54
Tổng điểm các môn của học sinh 8 : 59
Tổng điểm các môn của học sinh 9 : 51
```

5.3 Mean, Median, Mode, Range

Mean

```
# a.mean(): Giá trị trung bình của mảng a
print('Điểm trung bình của cả lớp 2A:', diem_2a.mean())
print('-----')
# #Tính điểm trung bình của các học sinh trong lớp:
##CÁCH 1:
for i in range(0,diem_2a.shape[1]):
print('Điểm trung bình của học sinh ', i,' : ', diem_2a[:,i].mean())

Điểm trung bình của cả lớp 2A: 5.77

Điểm trung bình của học sinh 0 : 4.8
Điểm trung bình của học sinh 1 : 6.0
Điểm trung bình của học sinh 2 : 4.7
```

```
#Tính điểm trung bình của các học sinh trong lớp:
#CÁCH 2:
mean_2a = diem_2a.mean(axis=0)
#axis = 0: theo hàng
#axis = 1: theo cột
for i in range(0,mean_2a.size):
print('Điểm trung bình của học sinh ', i,' : ', mean_2a[i])
```

```
Điểm trung bình của học sinh 0 : 4.8
Điểm trung bình của học sinh 1 : 6.0
Điểm trung bình của học sinh 2 : 4.7
```

Mean

 $Mean = \frac{Total\ of\ all\ values}{number\ of\ values}$

3, 3, 4, 5, 5, 8, 9, 15

Mean =
$$\frac{52}{8}$$
 = 6.5

Collect it all together and share it out evenly

Using the mean to find the total amount

 $Mean \times Number of values$

Ezytown FC have scored an average of 3.8 goals per game in their last 15 matches. How many goals have they scored?

$$3.8 \times 15 = 57$$
 goals

Median

np.median(a):Tìm trung vị của mảng a

```
1 #median(): Giá trị trung vị trong một tập hợp các phần tử.
 2 #Trường hợp số phần tử trong mảng là lẻ
    a=diem 2a[1,:15]
   print('Mång a ban đầu: \n', a)
 6 print('Số phần tử trong mảng a: ', a.size)
 7 print('Mang a đã sắp xếp: \n',np.sort(a,))
 8 print('Giá trị trung bình mean:', np.mean(a))
 9 print('Giá tri trung vi median:', np.median(a))
Mảng a ban đầu:
 [3 5 3 10 9 1 9 8 3 1 6 0 7 10 8]
Số phần tử trong mảng a: 15
Mảng a đã sắp xếp:
 [0 1 1 3 3 3 5 6 7 8 8 9 9 10 10]
Giá trị trung bình mean: 5.5333333333333333
Giá trị trung vị median: 6.0
Mảng a ban đầu:
[9 1 1 8 4 7 3 7 1 10]
Số phần tử trong mảng a: 10
Mảng a đã sắp xếp:
[1 1 1 3 4 7 7 8 9 10]
Giá tri trung bình mean: 5.1
Giá tri trung vi median: 5.5
```

Median

Median = Middle value (Numbers written in order)

Median
$$= 5$$

Finds the middle value

Use of formula to find location of median

$$Location = \frac{n+1}{2}$$

The median of 45 values would be the 23rd number when written in order

$$\frac{45+1}{2} = 23$$

Mode

```
#C) Mode: là giá trị xuất hiện nhiều nhất trong tập hợp.
    #Trong trường hợp không có giá trị nào được lặp lại thì không có Mode.
    #Liệt kê điểm xuất hiện nhiều nhất theo từng môn học
    from scipy import stats as sp #sử dụng thư viện scipy để dùng hàm mode
    for i in range(0,diem_2a.shape[0]):
      a = sp.mode(diem_2a[i,:])
      print('Môn ', i,': Điểm xuất hiện nhiều nhất: ', a[0],
            ' số lần: ', a[1])
    print(type(a))
Môn 0 : Điểm xuất hiện nhiều nhất:
                                          số lần:
                                    [1]
                                                   [6]
Môn 1 : Điểm xuất hiện nhiều nhất:
                                          số lần:
                                                   [6]
Môn 2 : Điểm xuất hiện nhiều nhất:
                                          số lần:
                                                   [8]
Môn 3 : Điểm xuất hiện nhiều nhất:
                                          số lần:
                                                   [5]
Môn 4 : Điểm xuất hiện nhiều nhất:
                                          số lần:
                                                   [6]
Môn 5 : Điểm xuất hiện nhiều nhất:
                                     [5]
                                          số lần:
                                                   [5]
Môn 6 : Điểm xuất hiện nhiều nhất:
                                          số lần:
                                                   [8]
Môn 7 : Điểm xuất hiện nhiều nhất:
                                          số lần:
                                                   [15]
Môn 8 : Điểm xuất hiện nhiều nhất:
                                          số lần:
                                                   [7]
Môn 9 : Điểm xuất hiện nhiều nhất:
                                          số lần:
                                                   [10]
<class 'scipy.stats.stats.ModeResult'>
```

Mode

Mode = Most common value/item

3, 3, 4, 5, 5, 8, 9, 15

Mode = 3 and 5

Average usually used for qualitative data

Occurrence of no mode

If every value appears equally, there is no mode

1, 1, 3, 3, 7, 7

Each value appears twice so there is no mode

Range

Trong thư viện numpy không có hàm tính range, ta có thể xácđịnh gia trị range bằng cách tính thông qua max - min

```
Độ chênh điểm của học sinh 0 : 8
Độ chênh điểm của học sinh 1 : 7
Độ chênh điểm của học sinh 2 : 8
Độ chênh điểm của học sinh 3 : 3
Độ chênh điểm của học sinh 4 : 7
Độ chênh điểm của học sinh 5 : 9
Độ chênh điểm của học sinh 6 : 10
Độ chênh điểm của học sinh 7 : 7
Độ chênh điểm của học sinh 8 : 6
Độ chênh điểm của học sinh 9 : 9
Độ chênh điểm của học sinh 9 : 9
```

Range

Range = Largest - Smallest

3, 3, 4, 5, 5, 8, 9, 15

Range = 15 - 3 = 12

Reveals how close/far apart the values are

Interpreting measures of spread

The Smaller the range, the closer and more 'consistent' the values are.

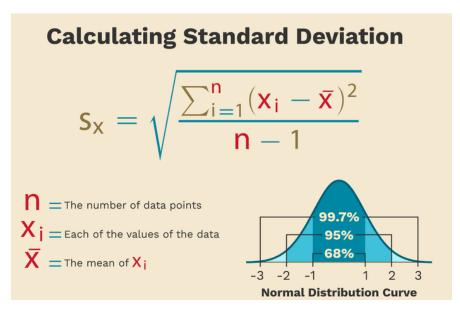
The Larger the range, the more varied and more 'inconsistent' the values are.

5.4 std

Độ lệch tiêu chuẩn (standard deviation) là đại lượng thường được sử dụng đểphản ánh mức độ phân tán của một biến số xung quanh số bình quân.

```
#E) Std: Tính độ lệch chuẩn
    a = np.array([10,1,1,9,12,1,9,12,10])
    print('Phần tử của mảng a:',a)
    print('Giá tri trung bình:',a.mean())
    print('Độ lệch chuẩn:',a.std())
    print('---
    b = np.array([7,7,8,7,8,7,7,7,7])
    print('Phần tử của mảng b:',b)
    print('Giá tri trung bình:',b.mean())
    print('Độ lệch chuẩn:',b.std())
Phần tử của mảng a: [10 1 1 9 12 1 9 12 10]
Giá trị trung bình: 7.22222222222222
Độ lệch chuẩn: 4.516089207311461
Phần tử của mảng b: [7 7 8 7 8 7 7 7]
Giá trị trung bình: 7.22222222222222
Độ lệch chuẩn: 0.41573970964154905
```

- •Nếu độ lệch chuẩn bằng 0, suy ra các giá trị quan sát cũng chính là giá trị trung bình. Nói cách khác là không có sự biến thiên.
- •Nếu độ lệch chuẩn càng lớn, suy ra sự biến thiên xung quanh giá trị trung bình càng lớn.

Yêu cầu 1: Sử dụng dữ liệu bảng điểm của lớp 2A. Cho biết:

- 1. ĐTB của từng học sinh trong lớp.
- 2. Học sinh có điểm TB cao nhất.
- 3. Học sinh có điểm trung bình thấp nhất

```
Điểm TB của từng học sinh trong lớp:

[4.8 6. 4.7 8.6 6.2 6.8 5.6 5.4 5.9 5.1 7.2 5.4 5.9 5.9 6. 7.9 4.2 6.1 6.3 4.4 4.7 5.9 5.6 4.7 6.4 6.2 6.5 4.6 5.8 4.3]

Điểm TB cao nhất: 8.6

Của học sinh thứ: 3

Bảng điểm đầy đủ của học sinh: [7 10 9 8 7 10 10 8 9 8]

Điểm TB thấp nhất: 4.2

Của học sinh thứ: 16

Bảng điểm đầy đủ của học sinh: [3 2 2 1 2 6 2 7 9 8]
```


Yêu cầu 2: Sử dụng dữ liệu bảng điểm của lớp 2A. Cho biết:

- 1. ĐTB của từng môn học.
- 2. Môn học có điểm TB cao nhất.
- 3. Môn học có điểm trung bình thấp nhất

Yêu cầu 3: Sử dụng dữ liệu bảng điểm của lớp 2A. Cho biết:

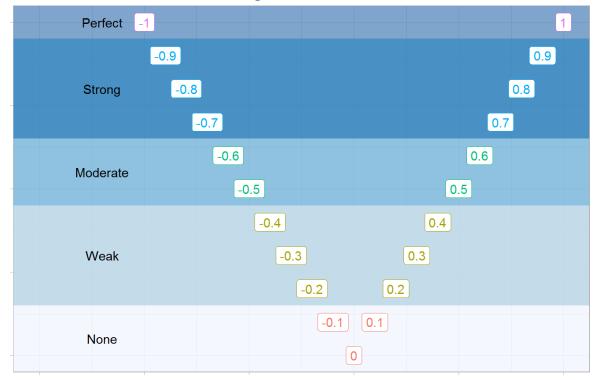
- 1. Sinh viên có điểm đồng đều nhất tất cả các môn. Sinh viên có điểm các môn lệch nhất trong lớp.
- 2. Môn học có điểm đồng đều nhất. Môn học có điểm chênh lệch nhất.

5.5 Hệ số tương quan

Hệ số tương quan đo lường mức độ quan hệ tuyến tính giữa hai biến.

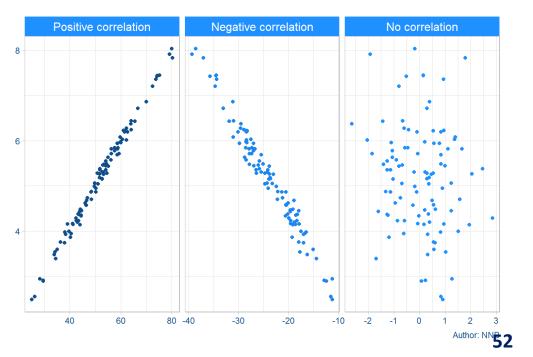
- Hệ số tương quan không có đơn v
- Hệ số tương quan nằm trong khoảng [-1,1]

Strength of correlation

Correlation Coefficient Formula

$$r = \frac{n(\Sigma xy) - (\Sigma x) (\Sigma y)}{\sqrt{\left[n\Sigma x^2 - (\Sigma x)^2\right] \left[n\Sigma y^2 - (\Sigma y)^2\right]}}$$

Author: NNB

Hệ số tương quan (2)

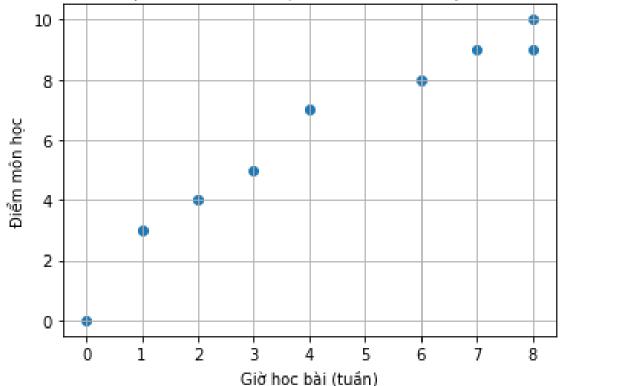
```
#corrcoef: Hê số tương quan
#Thời gian dành cho học bài
a_giohoc = np.array([4,7,1,2,8,0,3,8,6])
#Điểm thi nhận được:
b_diem = np.array([7,9,3,4,9,0,5,10,8])
co = np.corrcoef(a_giohoc,b_diem)
print(type(co))
print('Hê số tương quan: \n', co)
<class 'numpy.ndarray'>
Hê số tương quan:
```

0.96995403]

[0.96995403 1.

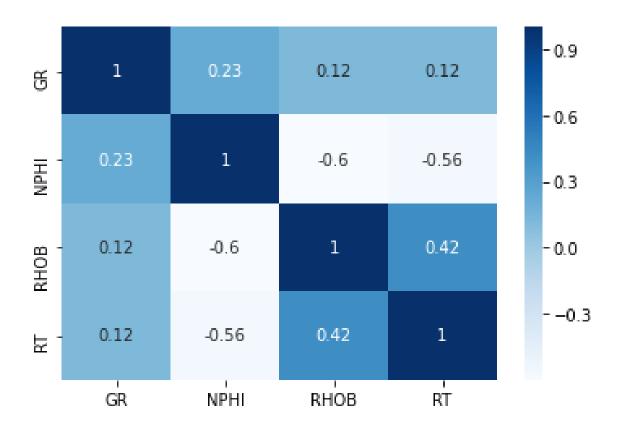
Ví dụ về mối tương quan giữa thời gian dànhcho việc học bài với điểm thi nhận được!

BIỂU ĐỔ THỂ HIỆN MỐI TƯƠNG QUAN GIỮA GIỜ HỌC BÀI VÀ ĐIỂM THI

4.4 Hệ số tương quan: corrcoef

Ví dụ mối tương quan của các thông số trong dữ liệu địa vật lý giếng khoan

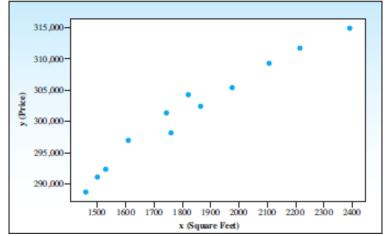

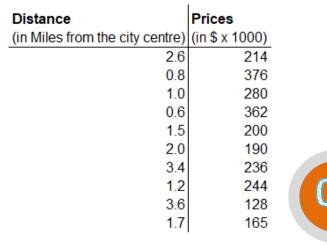
Yêu cầu: Xác định hệ số tương quan giữa diện tích (1) | Khoảng cách từ trung tâm thành phố (2) và giá bán nhà theo bảng số liệu dưới đây:

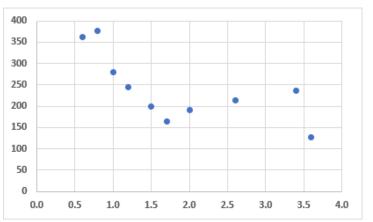
Square Feet, x	Price, y	Square Feet, x	Price, y
1460	\$288,700	1977	\$305,400
2108	309,300	1610	297,000
1743	301,400	1530	292,400
1499	291,100	1759	298,200
1864	302,400	1821	304,300
2391	314,900	2216	311,700

Plot of data for Exercise 12.42

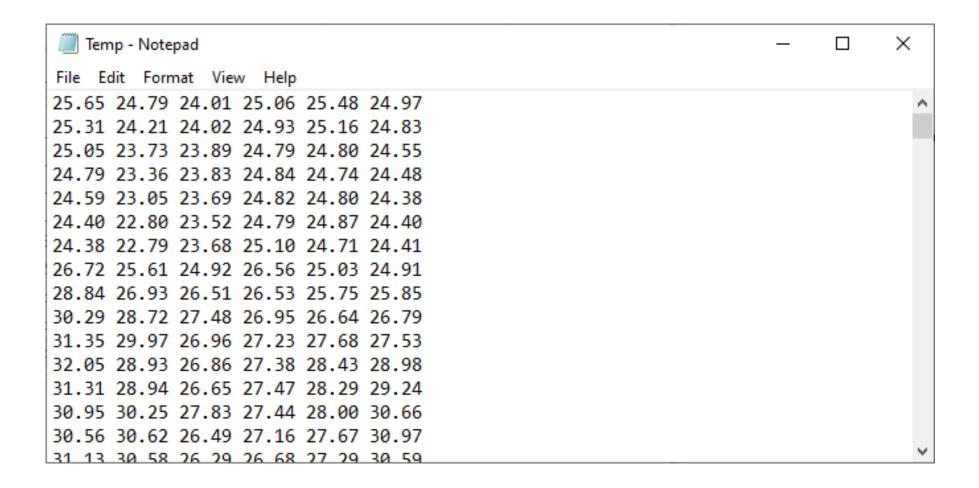

Mô tả file dữ liệu: Temp.txt

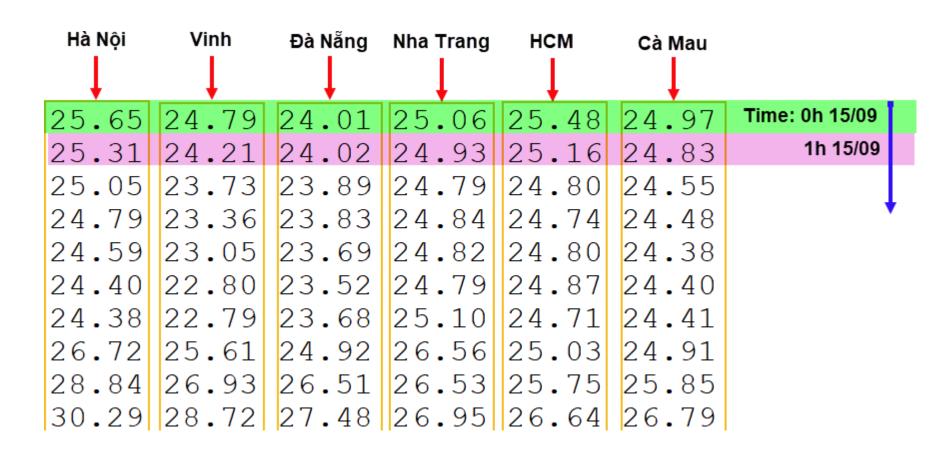

Mô tả file dữ liệu: Temp.txt

- File dữ liệu lưu trữ nhiệt độ (°C) của 6 thành phố lớn dọc theo nước Việt Nam là: Hà Nội,
 Vinh, Đà Nẵng, Nha trang, Hồ Chính Minh và Cà Mau
- Thời gian từ 0h ngày 15/09/2019 tới 23h ngày 22/09/2019

Mô tả file dữ liệu: Temp.txt

Yêu cầu 1) Đọc dữ liệu lưu trữ trong file Temp.txt vào biến data_numpy, chobiết kích thước, số chiều, kiểu dữ liệu và số phần tử của biến data_numpy.

```
print(data numpy)
 2 | print('-----')
 3 print('Kích thước biến:',data numpy.shape)
 4 print('Số chiều của biến:',data numpy.ndim)
 5 | print('Kiểu dữ liệu của các phần tử:',data_numpy.dtype)
 6 print('Số phần tử:',data_numpy.size)
[[25.65 24.79 24.01 25.06 25.48 24.97]
 [25.31 24.21 24.02 24.93 25.16 24.83]
 [25.05 23.73 23.89 24.79 24.8 24.55]
 [24.81 24.47 23.4 25.86 25.05 25.29]
 [23.97 24.22 22.95 25.74 24.92 24.87]
 [22.84 23.99 22.59 25.5 24.77 24.57]]
Kích thước biến: (192, 6)
Số chiều của biến: 2
Kiểu dữ liệu của các phần tử: float64
Số phần tử: 1152
```

Yêu cầu 2) Tìm nhiệt độ cao nhất (Max) – Thấp nhất (Min) – Nhiệt độ trung bình của cả 6 thành phố.

Yêu cầu 3) Tìm nhiệt độ cao nhất (Max) – Thấp nhất (Min) – Nhiệt độ trung bình của từng thành phố và hiển thị kết quả.

```
---THÔNG KÊ CHO CẢ 6 THÀNH PHỐ---
Nhiệt độ cao nhất: 33.45
Nhiệt độ thấp nhất: 20.93
Nhiệt độ trung bình: 26.5022222222222
                                             4) Nha Trang
1) Hà Nội
                                             Nhiệt độ cao nhất: 28.68
Nhiệt độ cao nhất: 33.45
                                             Nhiệt đô thấp nhất: 24.5
Nhiệt độ thấp nhất: 21.68
                                             Nhiêt đô trung bình: 26.166875000000005
Nhiệt độ trung bình: 27.71229166666667
                                              5) TP Hồ Chí Minh
2) Vinh (Nghệ An)
                                             Nhiệt độ cao nhất: 31.06
Nhiệt độ cao nhất: 32.57
                                             Nhiệt độ thấp nhất: 23.22
Nhiệt độ thấp nhất: 22.6
                                              Nhiệt độ trung bình: 26.159218749999997
Nhiệt độ trung bình: 26.719895833333336
                                              6) Cà Mau
3) Đà Nẵng
                                             Nhiệt độ cao nhất: 31.37
Nhiệt độ cao nhất: 29.88
                                             Nhiệt độ thấp nhất: 23.99
Nhiệt độ thấp nhất: 20.93
                                             Nhiệt độ trung bình: 26.73255208333333
Nhiệt độ trung bình: 25.52249999999997
```

62

Làm việc với numpy

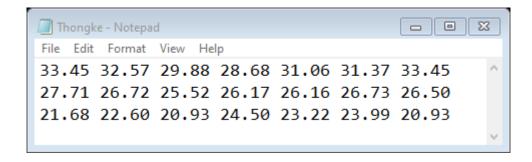
Yêu cầu 4) Tạo một ma trận **data_thongke** gồm 3 hàng x 7 cột; các hàng lần lượt lưu trữ dữ liệu như sau:

- hàng 0: Nhiệt độ lớn nhất (Max)
- hàng 2: Nhiệt độ trung bình (Mean), làm tròn đến 2 số sau dấu phẩy
- hàng 2: Nhiệt độ nhỏ nhất (Min)

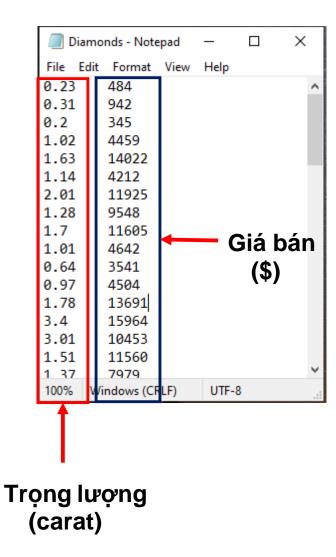
Các cột lần lượt theo thứ tự của 6 thành phố và cột cuối cùng là cột thống kêchung cho cả 6 thành phố. Lưu ra file thongke.txt

```
print(data_thongke)
print(type(data_thongke))
print('Kich thước:',data_thongke.shape)

[[33.45 32.57 29.88 28.68 31.06 31.37 33.45]
[27.71 26.72 25.52 26.17 26.16 26.73 26.5 ]
[21.68 22.6 20.93 24.5 23.22 23.99 20.93]]
<class 'numpy.ndarray'>
Kích thước: (3, 7)
```


File dữ liệu: Diamonds.txt

Mô tả file dữ liệu:

File dữ liệu lưu trữ thông số 50 viên kim cương baogồm:
 Trọng lượng (carat) và Giá bán (\$) tương ứng

Học viên thực hiện các yêu cầu sau:

Yêu cầu 1) Đọc dữ liệu lưu trữ trong file Diamonds.txt vào biến kiểu mảng data_diamond, cho biết kích thước, số chiều, kiểu dữ liệu và số phần tử của biến data_diamond

```
[3.4000e-01 7.6500e+02]
[4.1000e-01 8.2700e+02]
[7.5000e-01 3.1200e+03]
[1.0700e+00 5.2200e+03]
[1.3400e+00 7.4270e+03]
[1.7500e+00 9.8900e+03]]

Kích thước biến data_diamond: (50, 2)
Số chiều của biến data_diamond: 2
Kiểu dữ liệu của các phần tử: float64
Số phần tử: 100
```

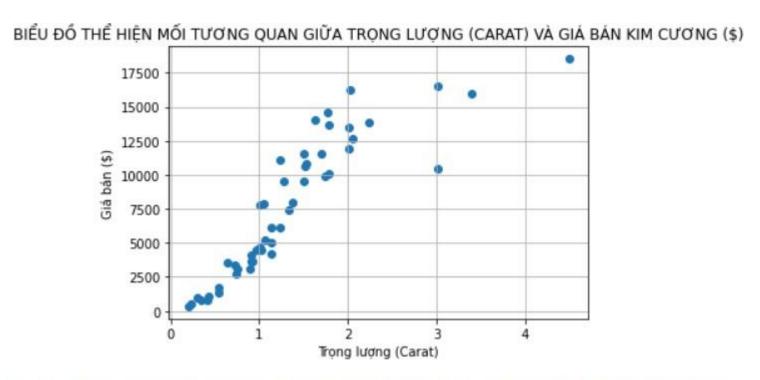
Vector diamond size:

Yêu cầu 2) Tách mảng data_diamond thành 2 vector: diamond_size và diamond_price lưu trữ trọng lượng và giá bán.

```
[0.23 0.31 0.2 1.02 1.63 1.14 2.01 1.28 1.7 1.01 0.64 0.97 1.78 3.4 3.01 1.51 1.37 1.5 0.54 0.72 1.13 2.24 3.01 4.5 0.92 1.05 0.55 0.74 0.91 1.23 1.52 0.91 0.43 1.24 1.77 1.79 2.05 2.03 2.01 1. 0.9 1.01 1.14 1.53 0.34 0.41 0.75 1.07 1.34 1.75]

Vector diamond_price:
[ 484. 942. 345. 4459. 14022. 4212. 11925. 9548. 11605. 4642. 3541. 4504. 13691. 15964. 10453. 11560. 7979. 9533. 1723. 3344. 6133. 13827. 16538. 18531. 3625. 7879. 1319. 2761. 3620. 6165. 10640. 4138. 1094. 11130. 14561. 10108. 12654. 16280. 13498. 4586. 3105. 7745. 5047. 10830. 765. 827. 3120. 5220. 7427. 9890.]
```

Yêu cầu 3) Vẽ đồ thị thể hiện mối quan hệ giữa kích thước và giá bán kim cương. Xác định hệ số tương quan tương ứng giữa 2 thông số này.

Hệ số tương quan giữa trọng lượng và giá bán kim cương: 0.8814849023922127

Yêu cầu 4) Cho biết kích thước và giá trung bình của 50 viên kim cương. Hiểnth giá bán của viên kim cương có trọng lượng 3.01 carat.

```
Trọng lượng trung bình: 1.3448
Giá trung bình: 7550.78
Viên kim cương trọng lượng 3.01 carat có giá bán:
Giá bán 1:10453.0
Giá bán 2:16538.0
```

Thank you!